

Hørings svar til udkast til miljøgodkendelse for placering af biogasanlæg i Holbæk ved Snævre, lokalplanforslag inkl. forslag til kommuneplanstillæg nr. 7

Miljøforeningen på Tuse Næs har følgende indsigelse i forbindelse med etablering af biogasanlæg ved Snævre.

Tuse Næs er ikke direkte involveret i planerne om et biogasanlæg i Snævre, men vi ser, at vores område indirekte kan komme til at blive påvirket af beslutningen om et stort biogasanlæg i kommunen. Det er ikke muligt for os at få indsigt i, hvilke leverandører, der skal levere fx gylle til anlægget, men det er vores vurdering, at de mange svineproduktioner på Tuse Næs meget sandsynligt kan komme til at blive leverandører til anlægget.

Vi ser derfor en sammenhæng i etableringen af et biogasanlæg og en risiko for yderligere udvidelser af svineproduktionen både på Tuse Næs og generelt i Holbæk Kommune. Denne risiko er allerede meget konkret, idet der planlægges en meget stor udvidelse af svineproduktionen på Løserupvej 55, blot 600 meter fra Natura 2000-området Udby Vig.

Dette strider imod Miljøforeningens formålsparagraf, som er at sikre naturperlen Tuse Næs og beskytte og værne om det fredede Natura 2000-område Udby Vig. En større husdyrintensitet på Tuse Næs vil alt andet lige komme til at betyde en ringere naturkvalitet for Natura 2000-området og det omkringliggende landskab.

Vi ønsker at begrænse den fortsatte udvikling af svineindustrien og de skader, den forårsager på klimaet, naturen, dyrene og os mennesker. Derfor er vores indsigelse, at et stort gyllebaseret biogasanlæg, som det planlagte i Snævre, kun vil bidrage til en negativ udvikling for naturen og miljøet i hele kommunen ved at understøtte en svineproduktion, som ikke er bæredygtig, hverken økonomisk eller miljømæssigt.

Det er i svineproducenternes interesse – og ofte også på deres initiativ – at der bliver opført store gyllebaserede biogasanlæg. Det løser nemlig en af deres forhindringer for at etablere og udvide deres fabrikker, *at komme af med gyllen*.

Biogas præsenteres som en klimaløsning, men er det ikke.

Kommunerne ser en fordel i at få opført disse store biogasanlæg, fordi det pynter på kommunens CO₂-regnskab. Behændigt nok er CO₂-belastningen fra biomassen udeladt af disse beregninger, og helt udeladt er derfor også, at de gyllebaserede biogasanlæg faktisk øger belastningen. Gylle betragtes som et affaldsprodukt, hvorfor gylleproduktionens omkostninger ikke skal medregnes i CO₂-regnskabet.

Ud over de ulemper, det giver, når et stort biogasanlæg opføres i et naturområde eller tæt på landsbyer og beboelse, så øges også ulemperne for de naturområder og mennesker, der er eller bliver offer for den øgede svineproduktion.

Ammoniak er en del af gylle og er gift for vandmiljøets liv, for flora og fauna, for mennesker og for de bakterier, som producerer biogas. Holbæk Kommunes høje baggrundsbelastning af kvælstof vil ikke blive reduceret – tværtimod kan det modsatte blive tilfældet.

I Miljøforeningen på Tuse Næs afviser vi etableringen af biogas baseret på gylle, fordi:

- Gylle (og anden husdyrgødning) er begrænset i en fremtidig jordbrugsproduktion, hvor kosten overvejende skal være plantebaseret. Industriel animalsk produktion påvirker miljø og klima negativt – langt mere end anden produktion af mad. Dermed bliver gyllebaseret biogas hurtigt en forældet teknik og en sårbar ressource at satse på.
- Den førte landbrugspolitik favoriserer allerede store landbrug og deres muligheder for at blive endnu større. Det underminerer mulighederne for en jordbrugsproduktion, der er til gavn for lokalsamfund, og fører til affolkning i landdistrikterne. Etablering af biogasværkerne cementerer det industrialiserede landbrug – og øger den animalske produktion, hvilket er stik modsat fremtidens behov.
- Det industrialiserede landbrug er tynget af gæld og har allerede bundet store beløb i produktionsmidler. Det gør en omstilling til mere bæredygtige produktionsformer vanskelig. Etableringen af anlæg til at fremstille biogas baseret på gylle kommer til at binde yderligere store summer i de anlæg, der er knyttet til især industriel svineproduktion.
- Det er dyrt at etablere værkerne, og alle de værker, der opføres i disse år, kan kun blive realiseret takket være store offentlige tilskud. Det har vist sig, at flere af værkerne opføres af kapitalfonde, der spekulerer i at udnytte de statslige tilskud – og sende overskuddet i skattelyⁱ.
- Statens Biogas Task Force er et resultat af massiv lobbyisme fra landbruget og dets tilknyttede statslige og private forskningsorganisationer. Det er urimeligt, at meget store statslige støttebeløb anvendes til at løse et problem, som landbruget er ansvarlige for og selv burde løse.
- Lokalsamfund, der i forvejen er stærkt påvirket af de negative konsekvenser af industrilandbruget, herunder ikke mindst generne fra svineproduktionen,

bliver udsat for yderligere gener fra især øget tung transport på landevejene og de farer, der følger hermed.

- Biogas præsenteres som en løsning, der kan afhjælpe det industrialiserede landbrugs store klimaproblemer, fordi forgasningen sammenlignet med den nuværende håndtering af gylle kan reducere emissioner af drivhusgasser og samtidig levere biogas, der kan bruges som energi. Men den energimængde, der produceres, er meget lille i forhold til de omkostninger, der er forbundet med at producere den. Faktisk er der så lidt energi i gyllen, at man i biogas-anlægget ligeså godt kan bruge vand. Derfor betegnes gylle også som "procesvand".
- Det er endvidere ikke rentabelt at forgasse gylle uden at der tilsættes store mængder af organisk materiale. Affald fra industri og husholdninger er ikke tilstrækkeligt i forhold til de mængder gylle, der ønskes anvendt. Og når der tilsættes planterester eller majs, vil det medføre øget tæring på jordens humus, der igen påvirker jordens frugtbarhed negativt på både kort og langt sigt. Det resulterer i fortsatte CO₂-emissioner fra den dyrkede jord, for det er CO₂, der udledes, når humus oxiderer og nedbrydes.
- I et bæredygtigt jordbrug er biomasse en begrænset ressource og med ønskerne til fremtidens bioøkonomi kan det forventes, at der vil blive øget rift om planteresterne.
- Alt det positive, der er knyttet til muldjorden, er under angreb. Tilsætning af organisk materiale i form af halm og andre planterester - eller endda hele afgrøder som majs – vil medføre, at der fjernes organisk stof. I forvejen falder landbrugsjordens indhold af organisk materiale år for år, og arealet af jorder med et højt humusindhold bliver mindre år for år. Dette er en følge af hyppig og kraftig jordbehandling pga. store arealer med enårige afgrøder, der igen er tæt knyttet til især en stor produktion af korn til svin.
- Der er en stor fare for, at den øgede satsning på biogasproduktion vil føre til, at endnu flere dyr end i dag kommer til at gå inde (i stedet for ude) og på tremmer, fordi det letter opsamlingen af deres møg. I den forbindelse hjælper det kun lidt, at der er lovkrav om at tildele nogle af dyrene lidt mere strøelse. Svinene får kun tildelt få halmstrå – og halmen kan i stedet bruges i biogas-anlæg!
- Husholdningsaffald bliver i praksis ofte brugt som tilsætning til gyllegasanlæg. I disse tilfælde bruges forgasning af husholdningsaffaldet til at legitimere etablering og anvendelse af store biogasanlæg til gylle.

- Udover at 80 % af landbrugsjorden i Danmark bruges til produktion af husdyrfoder, lægger dansk landbrugsproduktion beslag på et areal i Sydamerika mindst på størrelse med Sjælland til produktionen af proteinholdigt sojafoder. Biogas baseret på gylle fra svineproduktionen bygger på soja, hvis produktion har medført store omkostninger for den sydamerikanske natur og for de lokale befolkninger i Sydamerika – og som tillige påvirker klimaet negativtⁱⁱ.
- Processen til dannelse af gas i biogasanlæg foregår i et ilt-frit miljø, hvor visse skadelige mikroorganismer kan opformerer. En af disse er bakterien *Clostridium botulinum*. Denne bakterie danner et af de mest giftige stoffer, der findes: botulinum-toksin. Det er en nervegift, der kan forårsage botulisme (pølseforgiftning). Botulisme fører til lammelser. Dødelig dosis af botulinum-toksin for voksne mennesker er omkring en ti-milliontedel af et gram. I Tyskland, hvor biogas også er meget udbredt, har professor Monika Krüger fra Leipzig Universitet fundet forhøjede niveauer af botulinum-toksin i kvægfoder i nogle områder, hvor der blev anvendt afgasset biomasse til gødskning af landbrugsjorden. Det har medført lav mælkeydelse og høj dødelighed hos kørerne.

Miljøforeningen på Tuse Næs må på det kraftigste fraråde en placering og etablering af et stort biogasanlæg ved Snævre i Holbæk Kommune. I stedet bør kommunen udarbejde en helhedsorienteret og fremtidssikret energiplan, hvori der satses mere på reelle vedvarende energiformer som geotermisk energi, sol- og vindenergi. Dette vil også kunne inspirere andre kommuner og vise, at Holbæk tør gå foran og afvise en teknologi, som allerede er forældet inden den er etableret!

Med venlig hilsen

Miljøforeningen på Tuse Næs
Bestyrelsen.

ⁱ <https://www.information.dk/debat/2019/03/udenlandske-kapitalfonde-spinder-guld-paa-offentligt-stoettet-biogas>

ⁱⁱ https://noah.dk/sites/default/files/2017-08/Soya-and-Pigs_folder.pdf